

Atostogos Pinigai – ne vienintelė priežastis, laikanti lietuvius namuose

Lietuviai – namisėdodos iš reikalo, arba

DARIUS DULSKIS
EKT Grupės partneris

Teigdami, kad tas „reikalas“ yra vien finansinės galimybės, nebūtume teisūs. Lietuvius, matyt, vis dar veikia sėslumo genas ir sovietmečiu susiformavę įpročiai: vyresnio amžiaus žmonės atostogas mieliau leidžia kolektyviniuose soduose nei keliauja. Dalis jaunesniųjų taip pat linkę saugiai nusėsti vienoje vietoje, pvz., prie baseino Turkijoje ar Egipte.

Prieškriziniu, t. y. ekonomikos pakilimo, laikotarpiu susidūrėme su reiškiniais: tautiečiai puolė atostogauti egzotiškose šalyse, o Lietuvoje negailėjo pinigų viešbučiams. Naujai atsivėrusios galimybės jaunesnius keliautojus tarsi ant sparnų nešė pasižvalgyti po pasaulį ar bent po Lietuvą. Prie to bumo prisidėjo ir turizmo agentūrų rinkodara, raginimai išsėsti Turkijoje ar Egipte, nes ten esą pigiau nei Lietuvoje.

Krizė pakoregavo mūsų išlaidas, taigi – ir poilsiu bei atostogoms skirtas biudžetų eilutes. Gera žinia ta, kad pirmieji atsigavimo reiškiniai jau matyti: Statistikos departamento duomenimis, 2010 m. I ketvirtį Lietuvos turistai užsienį keliavo 2,3% daugiau nei 2009 m. tuo pat metu, o vienadienių kelionių skaičius išaugo 14,4%. Kelionių organizatoriai Lietuvos gyventojams į užsienį 2010 m. I ketvirtį surengė 34.900 turistinių kelionių, tai 7,5% daugiau nei per tą patį laiką 2009 m.

Namuose – mieliau

Statistinis kelionių užsienį skaičius didėja, tačiau tyrimai rodo, kad vis dar mieliau atostogaujame namuose. Birštono savivaldybės užsakymu UAB „Ekonominės konsultacijos ir tyrimai“ (EKT) 2011 m. atlikto tyrimo, kurį atliekant buvo apklausta Vilniaus, Kauno, Marijampolės ir Alytaus gyventojų, duomenimis, Lietuvoje per pastaruosius 3 m. maždaug kas trečias (30% apklaustųjų) atostogauja namuose, kas ketvirtas – savo sodyboje, 15% – kaimo turizmo sodybose.

Iš savaitę ar ilgiau per paskutinius 3 m. atostogavusių respondentų (tokių buvo 96%) užsienį keliavo 43%, į Lietuvos kurortus – 78%.

Kur atostogausime šiemet

Poilsiautojų prioritetai

- * **Palangą** tautiečiai renkasi dėl jūros – 37%, pramogų – 13%, įpročio – 13%
- * **Šventąją** – dėl ramybės – 51%
- * **Neringą** – dėl ramybės 49%
- * **Druskininkus** – dėl sanatorijų 30%

ŠALTINIS: EKT GRUPĖS TYRIMAS

▶ **PALANGĄ SVARBIAUSIU** kurortu lietuviai vadina dėl jūros, pramogų bei įpročio. JUDITOS GRIGELYTĖS NUOTR.

džių bendrovės: dar visai neseniai Lietuva buvo tiesiog izoliuota dėl skrydžių trūkumo.

Tyrimas parodė, kad lietuviai įsisavino krizės pamokas: neplanuoja didelio atostogų biudžeto, nepuola skolintis pinigų brangiai kelionei į užsienį. Populiariausia keliavimo priemonė tampa automobilis, o plaukimas laivais ar skrydžiai į kitus žemynus atidedami geresniems laikams. Pigesnių užsienio kelionių sumažėjo ir dėl neramumų Egipte, jo kurortai buvo vieni mėgstamiausių tarp Lietuvos poilsiautojų.

Karalienė Palanga

Kita vertus, populiarūs ir Lietuvos kurortai. Atliekant minėtąjį EKT grupės tyrimą, respondentai teigė, kad atostogauti dažniausiai renkasi Lietuvos kurortus (68%), bet šiemet kovą Rinkos tyrimų centro atlikta reprezentatyvioji Lietuvos gyventojų apklausa malšina optimizmą – tik truputį daugiau nei pusė (53%) respondentų 2011 m. ketina per atostogas išvykti iš namų.

Iš lietuviškųjų kurortų ilgosios vasaros atostogoms lie-

tuviai dažniausiai renkasi Palangą – per praėjusius 3 m. čia išsėjosi 56% apklaustųjų.

Mėginant tiksliau apibūdinti kurortų „veidą“ paaiškėjo, kad Palangą iš kitų konkurentų išsiskiria plačiu apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų pasirinkimu, pramogų bei lankytinų vietų gausa. Druskininkai – sveikatinimo paslaugų pasiūla, švara ir tvarka mieste, be to, tai – saugus miestas, tinkamas pagyvenusiems žmonėms. Neringa apibūdinama kaip kurortas, skirtas užsienio turistams, išsiskiriantis švara, tvarka, saugumu ir mieliais bei paslaugiais gyvenimais, puikiai tinka šeimų poilsui. Birštonas – itin simpatiškas pagyvenusiems žmonėms, ramus, saugus, o kainos čia daug patrauklesnės nei kitur.

Nauja poilsio galimybė ir mada – ilgieji savaitgaliai, atsiradę dėl švenčių dienų kilnojimo. Pagal šventinių dienų skaičių esame bene daugiausia Europoje jų turinti tauta. Ilgusios savaitgalis dažniausiai leidžiame kurortuose (EKT grupės tyrimo duomenimis, apie 55% apklaustųjų), kas trečias važiuoja į savo

sodybas ar apartamentus, kas penktas – į kaimo turizmo sodybas. Soduose ilsisi apie 17% apklaustųjų. Populiariausi savaitgalių poilsio kurortai – Palanga ir Druskininkai. Juos, kaip ir Neringą, dažniausiai renkasi 20–39 m., gaunantys didesnes pajamas ir labiau išsilavinę poilsiautojai. Vyresnieji ir pensininkai ilgusios savaitgalis dažniausiai leidžia soduose ar namuose.

Mes ir kiti

Palyginus lietuvius ir kitų ES šalių piliečių atostogavimo įpročius matyti, kad daug kur esame panašūs. „Eurobarometro“ atlikto tyrimo duomenimis, 2010 m. niekur nekeliavo apie 27% apklaustųjų. Kaip pagrindinę priežastį dauguma ES piliečių nurodė finansinę padėtį (41%). Atostogų metu dauguma europiečių labiausiai siekė tiesiog pailsėti (36%), to paties norėjo net 62% lietuvių. Daugiausia įtakos renkantis atostogų vietą europiečiams turėjo aplinka, galimybė susipažinti su kultūros paveldo objektais, pramogų pasiūla. Daug dėmesio jie skiria grožio ar savijautos puoselėjimui (27%), 21% eu-

ropiečių per atostogas numato ir laiko apsipirkti – šių tradicijų Lietuvoje dar nefiksuota. Paklausus, kaip europiečiai ilsėsis 2011 m., 38% jų atsakė, kad atostogas žada praleisti savo šalyje (tokių lietuvių – apie 30%), penktadalis ketina atostogauti kurioje nors ES valstybėje, 16% nurodė, kad 2011 m. atostogų ketina vykdyti už ES ribų.

Renkantis atostogų vietą, didžiausią reikšmę turi draugų ar kolegų rekomendacijos. Europos senbuviai atostogas planuoja patys, jie seniai „atradę“, kad internetu galima rezervuoti nakvynę, iš anksto apsirūpinti pigesniais bilietais, užsisakyti kitokių paslaugų arba tiesiog susirasti bendraminčių ir drauge ieškoti nuotykių. Turizmo agentūrų paslaugomis užsakydami kelionės bilietus ar apgyvendinimo paslaugas naudojasi vos 14% europiečių, o štai Lietuvoje būdas keliauti savarankiškai tik įgauna pagreitį.

Keliaukime po Lietuvą

Neužmirškime keliautojų po Lietuvą – mūsų šalyje yra daug lankytinų vietų, neblogai išplėtotą poilsio infrastruktūrą. Kita vertus, dėl sumažėjusio Lietuvos gyventojų skaičiaus per paskutinius 5–7 m. viešbučių, poilsio namų, kaimo turizmo sodybų padaugėjo nesmarkiai. Be to, verslininkus nuo investicijų į poilsio verslą atbaido ne vien mažėjantis šalies gyventojų skaičius, bet ir pajūrio kurortų sezonis. Kita vertus, nors Lietuvos kurortai laukia ne vien mūsų – per pirmąjį šių metų ketvirtį Lietuvoje apsilankė beveik 40% daugiau turistų nei pernai per tą patį laiką – vietas kol kas pakanka visiems keliautojams.

Taigi – ar viskas padaryta, kad mėgtume keliones po savo šalį? Ne vienas turizmo srities specialistas ir ekonomikos analitikas yra pabrėžę, kad Lietuvoje turizmo potencialas neišnaudotas, atrodo, jog ir vietinio turizmo populiarinimu Lietuvoje daugiausia užsiimančios „valdiškos“ institucijos – turizmo informacijos centrai, savivaldybės ir Turizmo departamentas prie Ūkio ministerijos – supratau, kad poilsis Lietuvoje gali pritraukti nemažai vietos turistų, dėl krizės apkarpiusių atostogų biudžetus.

Po gimtąjį kraštą **Patraukliausios turizmo vietovės Lietuvoje**

Vasarai prasidedant VŠĮ „Terra Publica“ paskelbė patraukliausių turizmo vietovių Lietuvoje reitingus. 2011 m. sąrašo viršūnė, palyginti su 2009 ir 2010 m., išlieka stabili: Trakai, Drus-

kininkai ir Neringa, o visame TOP 30 nebeliko Smiltynės – dėl delfinariumo rekonstrukcijos, taip pat Ukmergės ir Kernavės. Naujai įtraukti objektai – Telšiai, Veliuona ir Vištyčio regioninis parkas.

Pasak Vytauto Kandrotos, VŠĮ „Terra Publica“ projektų vadovo

ir vieno iš idėjos rinkti patraukliausias Lietuvos turizmo vietoves autoriams, šis tyrimas yra „lengvai subjektyvus ir nulemtas ne tik oficialios statistikos, bet ir asmeninių įspūdžių“, mat keliaujant po Lietuvą su fotoaparatu rankose vienos vietos buvo pamatytos paprasto turistų

žvilgsniu, kitos – fotografo, ieškančio medžiagos gražiausių Lietuvos vietovių albumams. Nuo 2007-ųjų informaciją apie miestelius ir kaimus, parkus bei muziejus ir kitas patrauklias vietas fotografas ir leidžias pradėjo fiksuoti tikslingai.

„Šiuo savo darbu mes norime pasiūlyti tautiečiams atrasti gražiausias Lietuvos vietas ir turint bent vieną laisvą dieną susiplanuoti kelionę joms aplankyti“, – sako p. Kandrotas.

Pirmieji VŠĮ „Terra Publica“ reitingai buvo paskelbti 2009 m. pavasarį, įvertinus apie 300 Lietuvos vietovių. Per 3 metus vertinamų vietovių sąrašas išsiplėtė beveik iki 500. Buvo parengta tyrimo metodika, remiantis ja, visi objektų vertinimų kriterijai suskirstyti į tris grupes: objek-

to reikšmė, jo infrastruktūra ir patrauklumas turizmui. Šie savo ruožtu buvo vertinami pasitelkus daugiau punktų: objekto tematika, ekspozicijos gausa, aktualumas įvairioms visuomenės grupėms, sezonis, sąveika su aplink esančiais objektais, geografinė padėtis, privažiavimo keliai, sanitarinės sąlygos, papildomos paslaugos, savireklama, bendradarbiavimas su žiniasklaidos priemonėmis, informacijos teikimas telefonu ir vietoje.

Į reitingo sąrašą įtrauktos tik pačių sudarytojų aplankytos vietovės. Sąrašas skirtas tautiečiams, planuojantiems vienos dienos išvyką, todėl nebuvo tiriamas įvairių lankytinų objektų darbuotojų gebėjimas susikalbėti užsienio kalbomis bei na-

10 patraukliausių turizmo vietovių Lietuvoje 2011 m.:

1. Trakai
2. Neringa
3. Druskininkai
4. Aukštaitijos nacionalinis parkas
5. Kėdainiai
6. Kretinga
7. Kryžių kalnas
8. Vilniaus universitetas
9. Anykščiai
10. Niūronys (Arklio muziejus).

ŠALTINIS: WWW.TERRAPUBLICA.LT

kvynės galimybės. Į tyrimą nepateko ir didieji Lietuvos miestai, nes Vilniaus senamiesčiui ar visiems Kauno muziejams aplankyti pusdienio nepakaktų. Vis dėlto kai kurie miesto teritorijoje esantys kompleksai, tokie kaip Vilniaus universitetas ar Pažaislis Kaune, įtraukti ir reitinguoti. (VŽ)

BEPPI
The rhythm of Life.

Avalynė sukurta Jums Portugalijoje!

-50% nuolaida

BEPPI išparduotuvėje: visai avalynei ir aksesuarams

BEPPI Parduotuvėje: kasdieniniams ir sportiniams batams, paplūdimio žepetėms, kamuoliams ir žaltkrepšiams

Papildomos nuolaidos taikomos tik Birželio 17 - 19 dienomis!!!

Mūsų adresas: Verkių g. 29/17 korpusas, Vilniuje („Ogmios mieste“), www.beppi.lt